

Kysten i krise – vi trenger en ny fiskeripolitikk

Vedtatt av SVs landsstyre 20. september 2025.

Fiskeriene er selve ryggraden i mange lokalsamfunn langs kysten. Nå er ryggraden i ferd med å brette.

Torskekvotene er kraftig redusert. Fiskerne har høy gjeld. Mottak legges ned. Mange fiskere har klart seg gjennom de siste årene fordi prisene på torsk og kongekrabbe har vært rekordhøye – men det varer ikke evig. Når prisene faller, slår krisa inn med full kraft.

Samtidig ser vi at Russland truer med å trekke seg ut av det felles fiskerisamarbeidet i Barentshavet. Det er dramatisk. Avtalen med Russland er bærebjelken i fiskeriforvaltningen i nord. Uten den står vi i en ny og uforutsigbar virkelighet. Nettopp derfor haster det med å sikre at fiskeriene gir ringvirkninger og trygghet lokalt, særlig i Finnmark.

SV vil ha en ny og rettferdig kurs for fiskeripolitikken. Dette er våre viktigste forslag:

1. Mer av totalkvoten til kystfiskerne

Fiskeressursene tilhører fellesskapet – men i dag flyttes kvotene stadig lenger bort fra lokalsamfunnene. Store aktører får stadig større andel. Dette skjer både gjennom kvotehandel, omgåelse av regelverk og gjennom politiske beslutninger, som vi så i snøkrabbesaken. Der delte staten ut nye rettigheter gratis – som så kunne selges for millioner kort tid etter. Dette burde aldri skjedd. Kystfiskekvoten er det viktigste virkemiddelet vi har for å sikre at en andel av torsken forbeholdes kystfiskeflåten i nord – spesielt i Finnmark. Denne kvoten ble etablert i 2008 for å rette opp i den historiske uretten mot sjøsamiske fiskere og kystbefolkningen i nord. Likevel utgjør den i dag en altfor liten andel av den totale torskekvoten

SV vil sikre at en større del av kvotene går til kystfiskere i Finnmark. Vi vil derfor øke kystfiskekvoten. Vi vil gjøre det lettere å komme inn i fiskeriene, særlig for ungdom og lokale fiskere uten store penger i ryggen. Og vi vil stanse kvotekonsentrasjonen.

2. Utrede en regional fiskeriforvaltning for Finnmark

Langs kysten er retten til fiske både et historisk, kulturelt og økonomisk spørsmål. I sjøsamiske områder er det også folkerettslig spørsmål. Fiskeriforvaltningen bør være mer tilpasset lokale forhold, lokal økologisk kunnskap og lokal næringsstruktur. Det bør i større grad være lokale forhold som bestemmer hvor og når det skal kunne fiskes, med hvilke redskap, og av hvem. Derfor mener vi det er på tide å utrede muligheten for en egen regional fiskeriforvaltning i enkelte kystnære områder utenfor Finnmark, med ansvar for fjord- og kystnære fiskerier (innenfor territorialfarvannet). Det kan gi mer treffsikre reguleringer og styrke tilliten mellom forvaltning og fiskere.

3. Fisken skal landes og bearbeides lokalt

Verdiene i fisket må i større grad bli igjen i lokalsamfunnene der fisken hentes opp. Det betyr at landingsplikt og leveringsplikt må håndheves strengt – ikke bare eksistere på papiret. Det betyr også at nye kvoter, som snøkrabbe, må komme med krav om lokal foredling og aktivitet.

4. Flytt stor kyst og snurrevad lenger ut

I dag ser vi at snurrevadbåter og stor kystflåte fisker tett opp mot land, og presser ut de mindre fiskerne som bruker garn, line og juksa. Det er ikke bærekraftig. SV vil ha tydelige regler som sikrer en differensiert flåte, og som flytter stor kyst lenger ut fra land. Dette krever både lokal medvirkning og nasjonale reguleringer.

5. Grønnere og mer rettferdig infrastruktur

Fiskerinæringa er avhengig av god infrastruktur: havner, mottak og bunkersanlegg. Det er viktig å bevare dette – også når vi skal kutte utslipp. Derfor må tiltak som CO₂-avgift brukes målrettet: Pengene må tilbakeføres til næringa i form av støtte til grønne løsninger, effektivisering og utvikling – ikke bli en ny belastning for de som allerede sliter.

6. Mer kontroll på landsiden – og mer tillit til fiskerne

Fiskerne pålegges stadig mer rapportering og ansvar, mens ressursene til kontroll og oppfølging på landsiden svekkes. SV mener staten må ta et større ansvar for kontroll, særlig ved mottak og på kjøpersiden. Vi trenger mer ressurser til Fiskeridirektoratet, mer forskning på fiskebestander og livet i havet – og mindre unødig byråkrati for fiskerne.

7. Områdespesifikke rammer for bunntåling

Nyere forskning viser hvordan bunntåling påvirker ikke bare naturmangfoldet i havet, men også karbonlagrene i havet, negativt. Samtidig som bunntålerne har store utslipp fra energiforbruket sitt. Dette påvirker havet og klimaet negativt, samtidig som dette er en flåtegruppe som legger lite igjen lokalt. Det er derfor på tide å ikke bare omfordele kvoter fra bunntålerne til kystfiskerne, men sette strenge områdespesifikke rammer for hvor det skal være tillatt å bunntåle.

Vi står midt i en krise. Og krisen kan bli langt mer alvorlig enn mange tror. Færre fiskere. Færre mottak. Færre helårige arbeidsplasser. Og mindre bosetting.

SV vil snu utviklingen. Vi vil ta tilbake kontrollen over fiskeressursene – for kysten, for fellesskapet og for kommende generasjoner.